

Suvestinė redakcija nuo 2008-09-24 iki 2009-07-30

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [130-4649](#), i. k. 1041100NUTA00000966

Nauja redakcija nuo 2008-09-24:

Nr. [913](#), 2008-09-10, Žin. 2008, Nr. 109-4159 (2008-09-23), i. k. 1081100NUTA00000913

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL PRAMONINIŲ AVARIJŲ PREVENCIJOS, LIKVIDAVIMO IR TYRIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2004 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 966
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#); 2004, Nr. [163-5941](#)) 31 straipsnio 3 ir 6 dalimis ir įgyvendindama 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyvą 96/82/EB dėl didelių, su pavojingomis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 2 tomas, p. 410) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/105/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 4 tomas, p. 398), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Patvirtinti Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatus (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS MINISTRĄ PIRMININKĄ

JERONIMAS KRAUJELIS

TEISINGUMO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS VIDAUS REIKALŲ MINISTRĄ

VYTAUTAS MARKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m.

rugspjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966

(Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo

10 d. nutarimo Nr. 913 redakcija)

PRAMONINIŲ AVARIJŲ PREVENCIJOS, LIKVIDAVIMO IR TYRIMO NUOSTATAI**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai (toliau vadinama – šie nuostatai) reglamentuoja didelių pramoninių avarių prevenciją, likvidavimą ir tyrimą, taip pat pavojingų objektų saugų naudojimą, žmonių ir aplinkos apsaugą įvykus didelei pramoninei avarijai šiuose objektuose siekiant užtikrinti su pavojingomis medžiagomis susijusių didelių pramoninių avarių ir jų padarinių žmonėms bei aplinkai ribojimą.

2. Šių nuostatų reikalavimai taikomi objektams, kuriuose esamų pavojingų medžiagų kiekis prilygsta kvalifikaciniam kiekiui, nurodytam 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos direktyvos 96/82/EB dėl didelių, su pavojingomis medžiagomis susijusių avarių pavojaus kontrolės (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 2 tomas, p. 410) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/105/EB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 4 tomas, p. 398) (toliau vadinama – Direktyva), I priedo „Direktyvos taikymas“ (toliau vadinama – I priedas) 1 dalies „Medžiagų pavadinimai“ (toliau vadinama – 1 dalis) 2 skiltyje ir 2 dalies „Medžiagų ir preparatų kategorijos, konkrečiai nenurodytos 1 dalyje“ (toliau vadinama – 2 dalis) 2 skiltyje (toliau vadinama – I lygis), ar jį viršija, išskyrus šių nuostatų IV, V ir VIII skyrius, taip pat 53 ir 54.4 punktus, kurie taikomi tik tiems pavojingiems objektams, kuriuose esamų pavojingų medžiagų kiekis prilygsta kvalifikaciniam kiekiui, nurodytam Direktyvos I priedo 1 dalies 3 skiltyje ir 2 dalies 3 skiltyje (toliau vadinama – II lygis), ar jį viršija.

3. Šie nuostatai netaikomi:

3.1. kariniams objektams, įrenginiams ar sandėliams;

3.2. jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniams;

3.3. pavojingų medžiagų gabenimui automobilių keliais, geležinkeliais, vidaus vandenų keliais, jūra ar oru, tarpiniam laikinajam sandėliavimui už šių nuostatų reglamentuojamų objektų ribų, taip pat pakrovimui ir iškrovimui, perkėlimui į kitas transporto priemones ar iš jų dokuose, prieplaukose ir skirstymo vietose;

3.4. pavojingų medžiagų transportavimui vamzdynais, įskaitant siurbines, už šių nuostatais reglamentuojamų pavojingų objektų ribų;

3.5. mineralų naudojimui (žvalgybai, gavybai ir perdirbimui) šachtose, karjeruose ar gręžiniuose, išskyrus cheminio ir šiluminio perdirbimo operacijas ir su jomis susijusį sandėliavimą, naudojant pavojingas medžiagas, kurių kiekis prilygsta I lygiui ar jį viršija;

3.6. mineralų, įskaitant angliavandenilius, žvalgybai jūroje ir naudojimui;

3.7. atliekų sąvartynams, išskyrus gamybos atliekų šalinimo įrenginius, įskaitant atliekų baseinus ir tvenkinius, kuriuose yra pavojingų medžiagų, kurių kiekis, ypač naudojamų cheminio ir šiluminio perdirbimo operacijose, prilygsta I lygiui ar jį viršija.

4. Šiuose nuostatuose vartojamos sąvokos:

Didelė pramoninė avarija (toliau vadinama – avarija) – nenumatytas staigus įvykis (sprogimas, gaisras arba didelio kiekio pavojingų medžiagų išsiveržimas į aplinką), kuris įvyksta, kai eksploatuojant pavojingą objektą įvykiai tampa nekontroliuojami, sukelia tiesioginį ar uždelstą didelį pavojų gyventojams ir (arba) aplinkai pavojingame objekte ar už jo ribų, taip pat kuris susijęs su viena ar keliomis pavojingomis medžiagomis.

Esamos pavojingos medžiagos – faktiškai esančios ar numatomos pavojingos medžiagos, kurios yra ar gali būti pavojingame objekte, arba tokios medžiagos, kurios gali susidaryti, jeigu pramoninis cheminis procesas taptų nebevaldomas, kurių kiekis prilygsta I ar II lygiui ar jį viršija.

Įrenginys – pavojingo objekto techninis vienetas, kur gaminamos, naudojamos, tvarkomos ar laikomos pavojingos medžiagos, įskaitant visą įrangą, struktūras, vamzdynus, mašinas, įrankius, atskiras geležinkelio atšakas, dokus, įrenginius aptarnaujančias krovos krantines, dambas, sandėlius ir kitas sausumoje ar vandenyje esančias struktūras, būtinas įrenginio veiklai.

Kompetentinga institucija – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

Pavojingas objektas – visa veiklos vykdytojo valdoma teritorija, kurios viename ar keliuose įrenginiuose, įskaitant įprastą ir susijusią infrastruktūrą ar veiklą, yra pavojingų medžiagų.

Pavojingo objekto avarinės tarnybos – pavojingo objekto pajėgos ar tarnybos, skirtos susidariusioms avarinėms situacijoms ar įvykusioms avarijoms likviduoti pavojingame objekte.

Pavojinga medžiaga – medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Direktyvos I priedo 1 dalyje arba atitinkantis Direktyvos I priedo 2 dalies kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti avarijos atveju.

Pavojus – pavojingos medžiagos ar susidariusios situacijos esminė savybė – gebėjimas pakenkti žmonėms arba aplinkai.

Rizika – tam tikro galimo neigiamo poveikio tikimybė per tam tikrą laiką arba tam tikromis aplinkybėmis.

Sandėliavimas – tam tikro pavojingų medžiagų kiekio laikymas sandėlyje, saugojimas ar laikymas kaip atsargų.

Specialiosios tarnybos – policijos, priešgaisrinės gelbėjimo, greitosios medicinos pagalbos, dujų, elektros tinklų ir kitos tarnybos, kurios gali būti pasitelktos avarijoms ir jų padariniams likviduoti pavojingame objekte ir (ar) už jo ribų.

Valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos – Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija ir regionų aplinkos apsaugos departamentai, Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, jos teritoriniai skyriai, Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos ir jos teritoriniai skyriai, Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras, Valstybinei visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai pavaldžios teritorinės visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos, Civilinės aviacijos administracija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos įgaliotos jam pavaldžios įstaigos, apskričių, kuriose yra pavojingi objektai, viršininkai.

Kitos šiuose nuostatuose vartojamos sąvokos paaiškintos Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#)) ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)).

5. Už saugų pavojingų objektų naudojimą ir saugos kontrolę atsako veiklos vykdytojas, kuris privalo:

5.1. užtikrinti saugų pavojingo objekto naudojimą ir imtis būtinų priemonių, neleidžiančių įvykti avarijoms ir ribojančių jų padarinius žmonėms ir aplinkai;

5.2. įvykus avarijai, imtis būtinų ir skubių priemonių avarijai pavojingame objekte lokalizuoti ir likviduoti;

5.3. įgyvendinti avarijų prevencijos ir likvidavimo priemones, nustatyti struktūras ir valdymo sistemas, kurios turi užtikrinti žmonių ir aplinkos apsaugą;

5.4. pateikti kompetentingai institucijai, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms šiuose nuostatuose nurodytą informaciją, susijusią su pavojingo objekto sauga ir įrodančią, kad jis yra ėmėsis visų būtinų pavojingo objekto saugaus naudojimo priemonių.

II. PRANEŠIMAS APIE PAVOJINGĄ OBJEKTĄ

6. Veiklos vykdytojas parengia ir pateikia kompetentingai institucijai, apskrities viršininkui ir savivaldybei, kurių teritorijoje yra pavojingas objektas, pranešimą apie pavojingą objektą (toliau vadinama – pranešimas) laikydamasis šių terminų:

6.1. apie naujus pavojingus objektus – ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki statybų ar ūkinės

veiklos pradžios;

6.2. apie veikiančius pavojingus objektus ar objektus, kurie vėliau patenka į šių nuostatų reguliavimo sritį, – per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią pavojingame objekte pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta I lygiui ar jį viršija.

7. Pranešime turi būti pateikti šie duomenys:

7.1. veiklos vykdytojo vardas, pavardė arba pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinė;

7.2. pavojingo objekto tikslus adresas ir pavadinimas, jeigu jis yra;

7.3. asmens, kuris vadovauja pavojingam objektui, jeigu tai ne tas pats asmuo, nurodytas šių nuostatų 7.1 punkte, vardas, pavardė ir pareigos;

7.4. pavojingame objekte naudojamų pavojingų medžiagų pavadinimai ir informacija apie pagrindines tų medžiagų savybes, jų cheminę sudėtį (jeigu ją įmanoma nurodyti);

7.5. pavojingų medžiagų kiekiai ir jų fizinis būvis, taip pat talpyklų, kuriose tos medžiagos laikomos, duomenys (talpyklos pavadinimas ir tipas, kita turima ir teiktina informacija);

7.6. pavojingo objekto įrenginiuose numatomos ar vykdomos veiklos procesų aprašymas;

7.7. pavojingo objekto aplinka, elementai, galintys sukelti avariją arba pasunkinti jos padarinius;

7.8. pavojingo objekto teritorijos planas ir pavojingo objekto aplinkos teritorijų žemėlapis.

8. Modernizavus ar modifikavus pavojingą objektą ar jo įrenginius, pradėjus naudoti jame naujas pavojingas medžiagas, jį uždarius ar įvykus jame kitiems pokyčiams (pasikeitus pranešime pateiktai informacijai, gamybos procese naudojamoms pavojingoms medžiagoms ir jų kiekiams, pakitus pavojingų medžiagų fiziniams būviams ar pasikeitus gamybos procesui, kai dėl to gali padidėti avarijų tikimybė ar padaugėti jų sukeltų padarinių), veiklos vykdytojas nedelsdamas pateikia naują pranešimą apskrities viršininkui, savivaldybei, kurių teritorijoje yra pavojingas objektas, ir kompetentingai institucijai.

9. Jeigu veikiančio pavojingo objekto, kuriam taikomi šių nuostatų reikalavimai, veiklos vykdytojas jau yra pateikęs duomenis apie pavojingą objektą vadovaudamasis Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1386 (Žin., 2000, Nr. [98-3117](#); 2006, Nr. [97-3783](#)), kompetentingai institucijai ir apskrities viršininkui reikia pateikti tik trūkstamus šių nuostatų 7 punkte nurodytus duomenis.

III. PAVOJINGO OBJEKTO AVARIJŲ PREVENCIJOS PLANAS

10. Pavojingų objektų, kuriuose esamų pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta I lygiui ar jį viršija, veiklos vykdytojai, atsižvelgdami į šių nuostatų 2 priedo reikalavimus, parengia pavojingo objekto avarijų prevencijos planą (toliau vadinama – avarijų prevencijos planas) ir užtikrina, kad šis planas būtų tinkamai vykdomas. Avarijų prevencijos planas pateikiamas kompetentingai institucijai, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms joms pareikalavus. Šiame punkte nurodyti reikalavimai netaikomi pavojingiems objektams, kuriuose esamų pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija.

11. Objektams, kurie vėliau patenka į šių nuostatų reguliavimo sritį, avarijų prevencijos planas parengiamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią pavojingame objekte pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta I lygiui ar jį viršija.

12. Pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus, pradėjus naudoti naujas pavojingas medžiagas, padidėjus pavojingos medžiagos kiekiams, žymiai pakitus jų fiziniams būviams ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantems avarijų riziką, veiklos vykdytojas peržiūri ir prireikus pakeičia avarijų prevencijos planą.

IV. PAVOJINGO OBJEKTO SAUGOS ATASKAITA

13. Veiklos vykdytojas pagal šių nuostatų 1 ir 2 prieduose nurodytus reikalavimus parengia ir pateikia kompetentingai institucijai pavojingo objekto saugos ataskaitą (toliau vadinama – saugos

ataskaita), informuodamas joje apie tai, kad:

13.1. avarijų prevencijos planas ir jam įgyvendinti skirta saugos valdymo sistema veikia;

13.2. nustatyti galimi avarijų pavojai ir imtasi būtinų priemonių avarijoms išvengti ir jų padariniams žmogui ir aplinkai riboti;

13.3. saugos ir patikimumo principo tinkamai laikomasi ir projektuojant, statant, naudojant, prižiūrint įrenginius, sandėlius, jų įrangą ir su jų veikla susijusią infrastruktūrą ten, kur galimas avarijų pavojus, kad imtasi pakankamų priemonių statinių mechaniniam atsparumui ir pastovumui užtikrinti;

13.4. parengtas pavoingo objekto vidaus avarinis planas (toliau vadinama – vidaus avarinis planas) ir pateikta informacija, kurios reikia pavoingo objekto išoriniam avariniam planui (toliau vadinama – išorės avarinis planas) parengti ir kitų objektų statybai aplink esamą pavoingą objektą planuoti.

14. Rengdamas saugos ataskaitą, kaip sudėtinės jos dalis veiklos vykdytojas gali panaudoti pagal kitus teisės aktus jau parengtas analizes ir dokumentus.

15. Saugos ataskaitą veiklos vykdytojas privalo pateikti kompetentingai institucijai laikydamasis šių terminų:

15.1. naujų pavoingų objektų – ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki statybų ar ūkinės veiklos pradžios;

15.2. veikiančio pavoingo objekto ar objekto, kuris vėliau patenka į šių nuostatų reguliavimo sritį, – nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vienerius metus nuo tos dienos, kurią pavoingame objekte pavoingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija;

15.3. reguliarių saugos ataskaitų peržiūrų atvejais – nedelsiant.

16. Kompetentinga institucija gautą saugos ataskaitą išsiunčia valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis, kurios ne vėliau kaip per mėnesį nuo saugos ataskaitos gavimo privalo pateikti kompetentingai institucijai savo išvadas.

17. Kompetentinga institucija, gavusi valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų išvadas, ne vėliau kaip per 3 mėnesius:

17.1. praneša raštu veiklos vykdytojui apibendrintas išvadas, o prireikus nurodo terminą, per kurį veiklos vykdytojas privalo saugos ataskaitą pataisyti, ar paprašo papildomos informacijos;

17.2. laikydamasi X skyriuje nustatytos tvarkos, imasi priemonių, draudžiančių pradėti ar toliau naudoti pavoingą objektą, jeigu išvadose nurodoma, kad to reikia.

18. Saugos ataskaita peržiūrima ir atnaujinama:

18.1. ne rečiau kaip kas penkeri metai;

18.2. veiklos vykdytojo iniciatyva arba kompetentingos institucijos reikalavimu, paaiškėjus naujoms aplinkybėms ar gavus naują saugos srities techninę informaciją (pavyzdžiui, avarijų arba ekstremalių situacijų ar įvykių analizės duomenis ir naują informaciją apie pavojaus vertinimą).

19. Rengdamasis pertvarkyti ar modernizuoti įrenginius, technologinius procesus, pradėti naudoti naujas pavoingas medžiagas, didinti pavoingos medžiagos kiekius, žymiai keisti jų fizinius būvius ar daryti kitus pakeitimus, didinančius avarijų riziką, veiklos vykdytojas peržiūri, pakeičia ir pateikia kompetentingai institucijai pakeistas saugos ataskaitos dalis prieš darydamas tokius pakeitimus.

20. Jeigu kompetentinga institucija nustato, kad pavoingame objekte esamų pavoingų medžiagų būklė negali sukelti avarijos ir atitinka bent vieną iš šių nuostatų 21.1–21.4 punktuose pateiktų kriterijų, saugos ataskaitoje reikalaujamą informaciją leidžiama pateikti tik tais požiūriais, kurie svarbūs avarijų prevencijai ir padeda riboti jų padarinius žmonėms ir aplinkai. Pavoingų objektų, kuriems leista rengti ne visos apimties saugos ataskaitą, sąrašą, nurodydama priskyrimo jiems priežastis, kompetentinga institucija pateikia Europos Komisijai.

21. Laikoma, kad pavoingame objekte esamų pavoingų medžiagų būklė negali sukelti avarijos, kai:

21.1. pavoinga medžiaga yra kieto būvio ir esant tiek normalioms, tiek kitokioms sąlygoms niekaip negalėtų patekti į aplinką ar išskirti energiją, taip sudarydama sąlygas įvykti avarijai;

21.2. pavoingos medžiagos supakuotos ar sudėtos tokiu būdu ar tokiais kiekiais, kad

maksimalus jų kiekis ir bet kuriomis sąlygomis galimas išsiliejimas nesukeltų avarijos pavojaus;

21.3. pavojingos medžiagos laikomos tokiais kiekiais ir tokiais atstumais nuo kitų pavojingų medžiagų (įrenginių, objektų ir panašiai), kad nei pačios negalėtų sukelti avarijos, nei būti avarijos, kurią gali sukelti ar kurioje gali dalyvauti kitos medžiagos, šaltiniu;

21.4. pavojingos medžiagos, kurios, nors ir laikomos pavojingomis medžiagomis pagal Direktyvos I priedo 2 dalies klasifikavimą, negalėtų sukelti avarijos pavojaus ir dėl to joms toks klasifikavimas netinka.

V. PAVOJINGO OBJEKTO AVARINIAI PLANAI

22. Pavojingo objekto veiklos vykdytojas, tardamasis su dirbančiu personalu, įskaitant ilgalaikius rangovų darbuotojus, parengia ir suderinęs su numatomomis pasitelkti galimoms avarijoms ir jų padariniams likviduoti pavojingame objekte ir (ar) už jo ribų specialiosiomis tarnybomis (toliau vadinama – numatomos pasitelkti specialiosios tarnybos), valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis, savivaldybės administracija patvirtina pavojingo objekto vidaus avarinį planą, kuriame numatoma, kokių priemonių reikia imtis įvykus avarijai pavojingo objekto viduje. Patvirtinto plano išrašai pateikiami jį derinusioms institucijoms.

23. Pavojingo objekto veiklos vykdytojas pateikia savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracijai, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracijai (-oms), taip pat apskrities (-čių) viršininkui (-ams) vidaus avarinį planą ir kitą informaciją, kurios reikia išorės avariniam planui parengti.

24. Vidaus avariniai planai patvirtinami, informacija, būtina išorės avariniams planams parengti, pateikiama savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracijai, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracijai (-oms), taip pat apskrities (-čių) viršininkui (-ams) laikantis šių terminų:

24.1. naujų pavojingų objektų – ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki ūkinės veiklos pradžios;

24.2. veikiančio pavojingo objekto ar objekto, kuris vėliau patenka į šių nuostatų reguliavimo sritį, – nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vienerius metus nuo tos dienos, kurią pavojingame objekte pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija.

25. Savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracija, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracija (-os), taip pat apskrities (-čių) viršininkas (-ai) praneša spaudoje apie išorės avarinio plano projekto viešą svarstymą ir aptarę jį su visuomene ir suderinę su numatomomis pasitelkti specialiosiomis tarnybomis, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo informacijos, būtinos išorės avariniams planams parengti gavimo jį patvirtina ir numato priemones, kurių reikia imtis įvykus avarijai už pavojingo objekto ribų. Patvirtinto plano išrašai pateikiami jį derinusioms institucijoms.

26. Rengiamuose vidaus ir išorės avariniuose planuose turi būti numatytos priemonės, kuriomis siekiama:

26.1. apriboti ir kontroliuoti avarijas, sumažinti jų padarinius ir žalą žmonėms, aplinkai ir turtui;

26.2. apsaugoti žmones ir aplinką nuo avarijų padarinių;

26.3. pateikti visuomenei, numatomoms pasitelkti specialiosioms tarnyboms ir valstybės ir savivaldybės institucijoms būtiną informaciją;

26.4. užtikrinti, kad po avarijos būtų išvalyta aplinka ir atkurta jos būklė.

27. Vidaus ir išorės avariniuose planuose turi būti pateikta šių nuostatų 3 priede nurodyta informacija.

28. Atsižvelgdama į saugos ataskaitoje pateiktą ir kitą informaciją, savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracija, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracija (-os), taip pat

apskrities (-čių) viršininkas (-ai) gali nuspręsti, nurodę tokio sprendimo priežastis, nerengti išorės avarinio plano. Toks sprendimas privalo būti suderintas su kompetentinga institucija.

29. Vidaus ir išorės avariniai planai, atsižvelgiant į atitinkamame pavojingame objekte ar atitinkamose pavojingo objekto avarinėse tarnybose įvykusius pokyčius, naujas technikos žinias ir naują informaciją, kaip reaguoti į dideles avarijas, reguliariai peržiūrimi, išbandomi ir prireikus atnaujinami tariantis su visuomene ne rečiau kaip kas treji metai.

30. Vidaus ir išorės avariniai planai pradedami vykdyti nedelsiant, vos tik įvyksta avarija arba įvykis, galintis ją sukelti.

VI. GRANDININĖS REAKCIJOS EFEKTAS

31. Atsižvelgdama į veiklos vykdytojų pateiktus pranešimus ir saugos ataskaitas, kompetentinga institucija kartu su valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis nustato pavojingus objektus ar jų grupes, kuriuose avarijos neigiamų padarinių tikimybė ir mastas gali padidėti dėl grandininės reakcijos efekto, kurį sukelia netoli vienas kito esantys pavojingi objektai, jų įrenginiai ir (arba) pavojingos medžiagos.

32. Šių pavojingų objektų veiklos vykdytojai privalo:

32.1. keisti informaciją, siekdami užtikrinti, kad avarijų prevencijos planuose, saugos valdymo sistemose, saugos ataskaitose, vidaus ir išorės avariniuose planuose būtų atsižvelgta į galimų avarijų pobūdį ir grandininės reakcijos galimybę;

32.2. bendradarbiauti teikdami informaciją visuomenei, savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracijai, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracijai (-oms), taip pat apskrities (-čių) viršininkui (-ams), kurie rengia išorės avarinius planus.

VII. TERITORIJŲ PLANAVIMAS

33. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, fiziniai ir juridiniai asmenys, rengdami teritorijų planavimo dokumentus, o derinančios institucijos, juos tikrinamos, derindamos ir priimdamos dėl jų sprendimus, atsižvelgia į būtinybę išlaikyti tinkamus atstumus tarp pavojingų objektų, kuriems taikomi šie nuostatai, taip pat nuo šių objektų iki gyvenamųjų rajonų, pastatų ir visuomenės naudojamų vietų, pagrindinių transporto maršrutų, poilsio zonų ir ypač saugomų gamtos plotų, o esamų pavojingų objektų atveju – į būtinybę imtis papildomų techninių priemonių, kad nedidėtų žmonėms ir aplinkai keliama rizika ir galimos avarijos pasekmės.

34. Rengdamos teritorijų planavimo dokumentus, derinančios institucijos kontroliuoja, kad:

34.1. naujas pavojingas objektas būtų statomas ar esamame pavojingame objekte pertvarkymai atliekami užtikrinant, kad pavojingas objektas nekels pavojaus kitiems pavojingiems objektams, gyvenamiesiems rajonams, intensyvaus eismo keliams, rekreacinėms zonoms ir kitoms visuomenės naudojamoms ar dažnai lankomoms vietoms;

34.2. naujos statybos (susisiekimo kelių, visuomenės dažnai lankomų vietų, gyvenamųjų rajonų ir kitos netoli pavojingų objektų) būtų atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti apsaugą nuo galimų avarijų.

35. Atsakingos institucijos, priimdamos sprendimus, susijusius su šia sritimi, konsultuojasi su kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis bendrais techniniais klausimais, siekdamos šių nuostatų 1 punkte nurodyto tikslo.

36. Parenkant vietą pavojingam objektui statyti, būtina numatyti galimybes skubiai evakuoti darbuotojus, kitus asmenis iš pavojingo objekto ir gyvenamųjų rajonų, esančių šalia numatomo statyti pavojingo objekto, taip pat atsižvelgti į vietos gamtą, reljefą, vyraujančius vėjus.

VIII. INFORMACIJA APIE SAUGOS PRIEMONES

37. Pavojingų objektų veiklos vykdytojai ir savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas,

administracija, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracija (-os), taip pat apskrities (-čių) viršininkas (-ai) reguliariai teikia gyventojams ir visuomeninės paskirties objektams (pavyzdžiui, mokykloms ir ligoninėms), patenkantiems į galimo pavojaus zoną, informaciją apie apsaugos priemones ir kaip elgtis įvykus avarijai. Ši informacija turi būti visą laiką prieinama visuomenei.

38. Informacija visuomenei kartojama ne rečiau kaip kas penkeri metai. Jeigu atliekami kokie nors šių nuostatų 12 ir 19 punktuose minimi pakeitimai, informacija peržiūrima, prireikus atnaujinama ir pateikiama ne rečiau kaip kas treji metai.

39. Reikalavimai informacijai, kuri turi būti pateikta visuomenei, nurodyti šių nuostatų 4 priede.

40. Esant tikimybei, kad pavojingame objekte, kuriame pavojingų medžiagų kiekis prilygsta II lygiui ar jį viršija, įvykus avarijai jos neigiami padariniai galėtų išplisti į gretimas valstybes, kompetentinga institucija privalo pateikti toms valstybėms, kurioms gresia pavojus, reikiamą informaciją, kad jos galėtų imtis reikiamų priemonių. Šių nuostatų 28 punkte nurodytu atveju kompetentinga institucija apie tai informuoja ir gretimą valstybę.

41. Veiklos vykdytojas užtikrina, kad visuomenė galėtų susipažinti su saugos ataskaita ir pavojingų medžiagų, esančių pavojingame objekte, sąrašu.

42. Jeigu saugos ataskaitoje ar pavojingų medžiagų, esančių pavojingame objekte, sąraše, yra duomenų, kurie atitinka šių nuostatų 85 punkte nurodytus reikalavimus, veiklos vykdytojas, suderinęs su kompetentinga institucija, tam tikrų šių dokumentų dalių visuomenei gali neskelbti.

43. Planuojant naujų pavojingų objektų statybą, pertvarkant esamus pavojingus objektus ar vykdant aplink juos statybas, būtina užtikrinti visuomenės teisę pateikti nuomonę ir pasiūlymus teisės aktų nustatyta tvarka.

IX. INFORMACIJOS TEIKIMAS ĮVYKUS AVARIJAI

44. Įvykus avarijai pavojingame objekte, veiklos vykdytojas nedelsdamas praneša apie susidariusią situaciją pavojingo objekto darbuotojams, numatomoms pasitelkti specialiosioms tarnyboms, aplinkiniams gyventojams, kompetentingai institucijai, valstybės ir savivaldybės institucijoms.

45. Įvykus avarijai, veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai ir numatomoms pasitelkti specialiosioms tarnyboms nedelsdamas faksu ar telefonu pateikia apie avariją šią informaciją:

45.1. avarinės situacijos arba avarijos vieta, laikas;

45.2. avarijos aplinkybės;

45.3. susijusios su avarija pavojingos medžiagos ir jų kiekiai;

45.4. potencialus avarijos mastas;

45.5. turimi avarijos padarinių gyventojams ir aplinkai vertinimo duomenys;

45.6. prognozuojama avarijos plitimo teritorija ir galimų pakenkimų pobūdis pačiame pavojingame objekte ir už jo ribų;

45.7. priemonės, kurių imtasi, ir pasitelktos pavojingo objekto avarinės ir specialiosios tarnybos;

45.8. numatomi veiksmai, kurie sušvelnintų vidutinius ir ilgalaikius avarijos padarinius ir neleistų avarijai pasikartoti.

46. Pateiktą informaciją veiklos vykdytojas atnaujinama, jeigu nustatoma papildomų faktų, kurie keičia ankstesnę informaciją ar padarytas išvadas, ir nedelsdamas faksu ar telefonu praneša kompetentingai institucijai ir numatomoms pasitelkti specialiosioms tarnyboms.

47. Kompetentinga institucija įvykus avarijai privalo:

47.1. užtikrinti, kad būtų imamasi skubių ir būtinų avarijos likvidavimo priemonių;

47.2. tikrinti, tirti ar kitokiu būdu rinkti informaciją, būtiną avarijos techniniams, organizaciniais ir valdymo klausimams išnagrinėti;

47.3. užtikrinti, kad veiklos vykdytojas imtųsi būtinų avarijos padarinių likvidavimo priemonių;

47.4. parengti rekomendacijas, kokias prevencijos priemones reikėtų taikyti ateityje.

48. Įvykus avarijai, kurios mastas ar padariniai atitinka kriterijus, nurodytus šių nuostatų 5 priede, kompetentinga institucija pateikia Europos Komisijai informaciją, kurioje nurodomi šie duomenys:

48.1. valstybės narės pavadinimas, kompetentingos institucijos pavadinimas ir buveinė;

48.2. avarijos data, laikas, vieta, pavojingo objekto, kuriame įvyko avarija, visas pavadinimas, buveinė ir veiklos vykdytojo visas pavadinimas;

48.3. avarijos aplinkybių trumpas aprašas, pavojingos medžiagos ir tiesioginis poveikis gyventojams, turtui ir aplinkai;

48.4. taikytų avarijos likvidavimo priemonių ir nedelsiant taikytinų prevencijos priemonių trumpas aprašas.

49. Surinkusi reikiamą informaciją, kompetentinga institucija nedelsdama informuoja Europos Komisiją apie avarijos, įvykusios pavojingame objekte, tyrimo komisijos išvadas ir rekomendacijas, kaip ateityje išvengti panašių avarių. Kompetentinga institucija gali vėluoti pateikti šią informaciją tik tiek, kiek to reikia prasidėjusioms teisinėms procedūroms baigti, jeigu toks informacijos pateikimas galėtų turėti joms įtakos.

50. Europos Komisijai taip pat pranešami įmonių, įstaigų, institucijų ar organizacijų, galinčių turėti informacijos apie avarijas ir konsultuoti Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingas institucijas, dalyvaujančias likviduojant ir tiriant tokias avarijas, pavadinimai ir buveinės.

X. PAVOJINGO OBJEKTO TIKRINIMAS IR DRAUDIMAS NAUDOTI

51. Ar pavojingi objektai saugiai naudojami, tikrina kompetentinga institucija ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos pagal kompetentingos institucijos iš anksto parengtus ir su valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis suderintus tikrinimo grafikus ir tikrinimų programą.

52. Pavojingi objektai, kuriuose esamų pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta I lygiui ar jį viršija, turi būti tikrinami ne rečiau kaip kas 3 metai.

53. Pavojingi objektai, kuriuose esamų pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija, turi būti tikrinami ne rečiau kaip kas 12 mėnesių.

54. Pavojingus objektus tikrina kompetentingos ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų atstovai, siekdami nustatyti, ar:

54.1. veiklos vykdytojas vykdo reikiamą pavojingo objekto priežiūrą, tiksliai įvertino jo keliamą pavojų darbuotojams, šalia gyvenantiems žmonėms, aplinkai ir gali argumentuotai patvirtinti, kad ėmėsi tinkamų priemonių avarijoms išvengti;

54.2. veiklos vykdytojas yra numatęs tinkamas priemones avarių padariniams pavojingo objekto teritorijoje ir už jo ribų apriboti ir yra parengtas vidaus avarinis planas;

54.3. pateiktoje saugos ataskaitoje ar kitoje ataskaitoje esantys duomenys ir informacija atitinka pavojingame objekte esančias sąlygas;

54.4. visuomenei suteikta šių nuostatų VIII skyriuje nurodyta informacija;

54.5. per pratybas išbandomas priemonių, užkertančių kelią avarijai pavojingame objekte įvykti ir plisti, ir priemonių, nustatytų vidaus avariniame plane, veiksmingumas;

54.6. po pratybų tikslinamos prevencijos priemonės ir vidaus avariniai planai, atnaujinama informacija, skirta išorės avariniams planams parengti;

54.7. avarinio perspėjimo ir apsaugos priemonės ir sistemos geros būklės, darbuotojai ir pavojingo objekto avarinės tarnybos pasirengę veikti įvykus avarijai;

54.8. tarnybos ir darbuotojai aprūpinti techninėmis avarių likvidavimo ir asmeninės apsaugos priemonėmis.

55. Per patikrinimą kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos pagal kompetenciją turi teisę:

55.1. teikti veiklos vykdytojui privalomus vykdyti nurodymus ir rekomendacijas, kaip šalinti avarinių situacijų grėsmę ir kokių papildomų priemonių imtis kilus šiai grėsmei;

55.2. reikalauti iš veiklos vykdytojo pateikti papildomą informaciją, kad būtų galima tiksliai

įvertinti avarijos tikimybę ir nustatyti galimus jos padarinius;

55.3. nustatyti laiką, per kurį pavojingo objekto vadovybė privalo pasirengti pakartotinam patikrinimui;

55.4. reikalauti, kad pavojingame objekte būtų sustabdyti darbai, jeigu jie kelia grėsmę žmonėms ir aplinkai.

56. Po kiekvieno pavojingo objekto patikrinimo valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos parengia pagal kompetenciją pavojingo objekto tikrinimo ataskaitas, kurių pagrindu kompetentinga institucija ar jos įgaliotos jai pavaldžios įstaigos parengia bendrą pavojingo objekto tikrinimo ataskaitą.

57. Kompetentingai institucijai ir (ar) valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms nustačius šių nuostatų 58 punkte nurodytus pažeidimus, kompetentinga institucija sudaro iš valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų specialistų komisiją (toliau vadinama – specialistų komisija) ir vadovauja jos veiklai. Specialistų komisijos veiklai organizuoti *mutatis mutandis* taikomi šių nuostatų 67–75 punktų reikalavimai.

58. Specialistų komisija gali uždrausti naudoti pavojingą objektą ar pavienes patalpas, įrenginius, įrangą, technologines linijas, vykdyti statinio statybos, rekonstravimo, remonto darbus (toliau vadinama – uždrausti naudoti pavojingą objektą) arba išpėti veiklos vykdytoją dėl nepatenkinamos pavojingo objekto saugos būklės ir nustatyti laiką pavojingo objekto saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams pašalinti, sprendimą įformindama specialistų komisijos protokolu, kurį pasirašo visi priimančią sprendimą dalyvavę specialistų komisijos nariai, jeigu:

58.1. pavojingo objekto veiklos vykdytojas nesiima avarijų prevencijos priemonių, taip pat priemonių galimų avarijų padariniams švelninti ir likviduoti, kyla pavojus žmonėms ir aplinkai ir kompetentinga institucija nustato, kad saugos ataskaitoje pateiktos avarijų prevencijos ar galimų avarijų švelninimo ir likvidavimo priemonės turi itin didelių trūkumų, arba veiklos vykdytojas per nurodytąjį laiką nėra pateikęs pranešimo, saugos ataskaitos ar kitos informacijos pagal šių nuostatų reikalavimus;

58.2. veiklos vykdytojui ar jo įgaliotam asmeniui pateikti pavojingą objektą tikrinančių institucijų nurodymai dėl pavojingo objekto saugumo užtikrinimo nevykdomi, taip pat nevykdomas po patikrinimo sudarytas tolesnių veiksmų planas ir saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai pavojingame objekte nebuvo pašalinti per nustatytus terminus;

58.3. yra pavojingo objekto saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, dėl kurių gali kilti gaisrų, įvykti sprogimų, taip pat neužtikrinama pavojingame objekte, kuriame nustatyta pažeidimų, ir aplink pavojingus objektus esančių žmonių ir aplinkos sauga.

59. Šių nuostatų 58.1 ir 58.2 punktuose nurodytais atvejais specialistų komisija išpėja pavojingo objekto veiklos vykdytoją dėl nepatenkinamos pavojingo objekto saugos būklės ir nustato ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų pažeidimų pašalinimo terminą. Šį terminą, esant motyvuotam veiklos vykdytojo ar jo įgalioto asmens prašymui, jeigu dalis pažeidimų pašalinta ir toliau vykdomi jų šalinimo darbai, specialistų komisija gali pratęsti ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų.

60. Jeigu pasibaigus išpėjime dėl nepatenkinamos pavojingo objekto saugos būklės nustatytam laikui pavojingo objekto saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams pašalinti, pažeidimai nepašalinami, specialistų komisija priima sprendimą uždrausti naudoti pavojingą objektą. Sprendimas uždrausti naudoti pavojingą objektą įvykdomas per 5 kalendorines dienas nuo jo pasirašymo.

61. Šių nuostatų 58.3 punkte nurodytu atveju sprendimas uždrausti naudoti pavojingą objektą priimamas ir vykdomas iškart, nenustačius pažeidimų pašalinimo termino.

62. Naudoti pavojingą objektą, pavienes jo patalpas, toliau statyti pavojingą objektą, vykdyti jo rekonstravimo, remonto darbus, gaminti įrenginius, naudoti technologines linijas specialistų komisija leidžia tik tada, kai pašalinami esminiai pavojingo objekto saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai.

63. Veiklos vykdytojas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka apskusti šiuose nuostatuose nurodytą sprendimą uždrausti naudoti pavojingą objektą.

XI. AVARIJŲ TYRIMAS

64. Avarijos pavojingame objekte tyrimo tikslas – nustatyti avarijos aplinkybes ir priežastis (tarp jų projektavimo ir gamybos organizavimo klaidas, technologinių procesų ir normalaus darbo režimo pažeidimus ar sutrikimus, įrangos ir mechanizmų gedimus, išorinių aplinkybių, darbuotojų ir trečiųjų asmenų veiksmų poveikį) ir jos tiesioginį poveikį žmonėms ir aplinkai, taikytas avarijos likvidavimo priemonės ir rekomenduoti veiklos vykdytojai prevencijos priemonės, kad avarija nepasikartotų.

65. Kompetentingos institucijos vadovas, gavęs veiklos vykdytojo ar kitų asmenų pranešimą apie pavojingame objekte įvykusią avariją, kurios padariniai ir žala atitinka bent vieną šių nuostatų 5 priede nurodytų kriterijų, nedelsdamas sudaro iš kompetentingos institucijos ir pagal avarijos pobūdį atitinkamų valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų paskirtų atstovų komisiją ir iš jos narių skiria komisijos pirmininką, pirmininko pavaduotoją ir sekretorių. Komisijos veikloje patariamąjį balso teisę gali dalyvauti kitų suinteresuotų institucijų atstovai.

66. Įvykus avarijai, veiklos vykdytojas arba jo įgaliotas asmuo:

66.1. organizuoja ir kontroliuoja nustatytą vidaus avariniame plane, kitų skubių ir būtinų priemonių vykdymą pavojingo objekto viduje, o prireikus – už jo ribų;

66.2. pateikia komisijai visą informaciją ir dokumentus, kurių reikia avarijai ištirti;

66.3. imasi priemonių, kad iki atvyks komisija, būtų išsaugota po avarijos susidariusi situacija (jeigu ji nekelia pavojaus darbuotojų gyvybei ir sveikatai): pažymėtos pavojingos zonos ribos, užkirstas kelias žmonėms patekti į šią zoną;

66.4. padeda komisijai organizuoti darbą.

67. Komisija atskaitinga kompetentingos institucijos vadovui. Komisijai vadovauja pirmininkas, kuris atsako už komisijos darbą.

68. Komisijos pirmininkas nustato komisijos posėdžių datą, laiką ir vietą ir apie tai informuoja komisijos narius. Komisijos posėdžiams pirmininkauja komisijos pirmininkas, o jo nesant – komisijos pirmininko pavaduotojas.

69. Kiekvienas komisijos narys prireikus turi iniciatyvos teisę sušaukti komisijos posėdį. Sprendimą dėl posėdžio sušaukimo priima komisijos pirmininkas.

70. Komisijos posėdis teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip du trečdaliai komisijos narių. Komisijos narys, dėl svarbių priežasčių negalintis dalyvauti komisijos posėdyje, nedelsdamas apie tai praneša komisijos pirmininkui.

71. Komisijos posėdžiuose svarstomu klausimu pareiškia nuomonę arba pristato parengtą pranešimą komisijos pirmininkas ar jo paskirtas komisijos narys. Vėliau savo nuomonę pareiškia ir kiti komisijos nariai. Kilus neaiškumų dėl pateiktų dokumentų, komisijos pirmininkas gali reikalauti iš komisijos narių ar susijusių su avarija ir jos tyrimu asmenų papildomos medžiagos.

72. Visi komisijos nariai turi lygias balso teises. Balsuojama atvirai. Jeigu koku nors klausimu nuomonės nesutampa, komisijos narys gali pareikšti savo nuomonę raštu. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamas komisijos pirmininko balsas. Priimti sprendimai yra teisėti, kai jiems pritaria daugiau kaip pusė visų posėdyje dalyvaujančių komisijos narių.

73. Posėdžius protokoluoja, dokumentus rengia ir svarstyti teikia komisijos sekretorius.

74. Posėdžių protokolą pasirašo komisijos pirmininkas (jo nesant – komisijos pirmininko pavaduotojas) ir komisijos sekretorius.

75. Komisijos posėdžio protokolo kopija ne vėliau kaip per 2 savaites nuo protokolo pasirašymo paštu ar elektronine forma išsiunčiama komisijos nariams ir posėdžio protokole paminėtiems veiklos vykdytojams.

76. Komisija privalo pradėti avarijos tyrimą nedelsdama, kai tik sudaroma, ir baigti avarių, kurių padariniai neišplito už pavojingo objekto ribų, tyrimą per 15 darbo dienų, o kitų avarių – per 30 darbo dienų nuo komisijos sudarymo. Prireikus šį terminą ne daugiau kaip 6 mėnesiams gali pratęsti kompetentinga institucija.

77. Tirdama avariją, komisija:

77.1. jeigu tai nekelia pavojaus, apžiūri avarijos vietą, nustato jos poveikio ribas, fiksuoja situaciją (aprašo ją, daro eskizus, nuotraukas ir vaizdo įrašus), patikslina avarijos mastą;

77.2. apklausia asmenis, turinčius informacijos apie įvykusią avariją, ir gauna jų raštiškus paaiškinimus;

77.3. nustato pavojingo objekto darbuotojus, faktiškai vadovavusius gamybai ir atsakingus už technologinių reglamentų laikymąsi, įrangos būklę ir darbuotojų saugą ir sveikatą, taip pat asmenis, kurių veiksmai turėjo įtakos avarijai;

77.4. išnagrinėja pavojingo objekto techninę, technologinę dokumentaciją ir nustato, ar ji atitinka jai keliamus reikalavimus, įvertina veiklos vykdytojo įdiegtą saugos valdymo sistemą ir nustato, ar pavojingo objekto veiklos vykdytojas ėmėsi prevencijos ir kitų priemonių, skirtų avarinei situacijai pavojingame objekte išvengti;

77.5. kviečia ekspertus, nusprendžia, kokius laboratorinius tyrimus reikia atlikti, organizuoja bandinių ėmimą ir laboratorinį tyrimą;

77.6. išanalizuoja meteorologines sąlygas avarijos metu ir nustato gamtinių veiksnių (gruntinio vandens, nuošliaužų, karstinių, kitų gamtos reiškinių) galimą poveikį avarijai;

77.7. įvertina avarijos materialinius nuostolius, tiesioginį avarijos poveikį pavojingo objekto darbuotojų ir aplinkinių gyventojų sveikatai, turtui ir aplinkai;

77.8. reikalauja, kad veiklos vykdytojas imtųsi būtinų ir skubių priemonių pavojingo objekto saugai užtikrinti;

77.9. išnagrinėja avarijos likvidavimo eigą, imasi kitų priemonių avarijos tyrimui atlikti;

77.10. teikia rekomendacijas, kaip išvengti kitų avarių.

78. Komisija, išnagrinėjusi avarijos tyrimo medžiagą, ekspertų išvadas, laboratorinių tyrimų rezultatus, parengia avarijos tyrimo pavojingame objekte išvadas.

79. Avarijos tyrimo pavojingame objekte išvadose turi būti pateikta:

79.1. komisijos sudėtis;

79.2. duomenys apie pavojingo objekto projektavimą, statybą, rekonstravimą ir naudojimą;

79.3. pavojingame objekte naudojamų pavojingų medžiagų pobūdis ir kiekiai;

79.4. avarijos eiga, mastas ir padariniai;

79.5. specialistų išvados apie padarytą žalą žmonėms, aplinkai ir pavojingo objekto patirtus nuostolius;

79.6. avarijos aplinkybės ir priežastys (darbuotojų veiksmai, įrenginių gedimas, konstrukcijos trūkumai, gamtos reiškiniai ir kita), nurodyti teisės aktų ir kitų dokumentų pažeidimai;

79.7. rekomendacijos, kaip likviduoti avarijos padarinius ir ateityje išvengti panašių avarių.

80. Avarijos tyrimo pavojingame objekte išvados tvirtinamos komisijos posėdyje. Avarijos tyrimo pavojingame objekte išvadas pasirašo komisijos pirmininkas ir visi posėdyje dalyvaujantys komisijos nariai. Komisijos narys, nesutinkantis su daugumos nuomone, išvadas gali pasirašyti su pastaba.

81. Komisijos pirmininkas pirmąjį pasirašyto avarijos tyrimo pavojingame objekte išvadų egzempliorių pateikia kompetentingai institucijai. Pavojingo objekto veiklos vykdytojui ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms, kitoms suinteresuotoms institucijoms, kurių atstovai dalyvavo komisijos veikloje, pateikiamos (išsiunčiamos) avarijos pavojingame objekte tyrimo išvadų kopijos.

82. Avarių apskaita tvarkoma kompetentingos institucijos nustatyta tvarka. Avarių priežastis ir padarinius analizuoja kompetentinga institucija ir atitinkamos valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos pagal kompetenciją, siekdamos numatyti papildomas avarių prevencijos priemones ir mažinti galimų avarių padarinius.

83. Visuomenės informavimu apie komisijos veiklą rūpinasi komisijos pirmininkas ar jo paskirtas komisijos narys.

XII. KONFIDENCIALUMAS

84. Kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos, gaunančios informaciją apie pavojingus objektus šių nuostatų pagrindu, teikia informaciją apie pavojingą

objektą jos prašantiems visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, jeigu ši informacija nėra konfidenciali.

85. Konfidencialia laikoma informacija, susijusi su:

85.1. konfidencialia kompetentingos institucijos ir Europos Komisijos diskusijų informacija;

85.2. konfidencialia tarptautinių organizacijų ir nacionalinio saugumo institucijų, nurodytų Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo (Žin., 1997, Nr. [2-16](#); 2004, Nr. [39-1270](#)) 12 skyriuje, informacija;

85.3. visuomenės saugumu;

85.4. ikiteisminio tyrimo ar vykstančio teismo proceso procedūromis;

85.5. komercinėmis (gamybinėmis) paslaptimis ar intelektine nuosavybe;

85.6. asmens duomenimis ir (ar) asmens duomenų rinkmenomis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu (Žin., 1996, Nr. [63-1479](#); 2008, Nr. [22-804](#));

85.7. trečiosios šalies suteikta informacija, jeigu trečioji šalis to reikalauja;

85.8. kita teisės aktuose nustatyta informacija.

SAUGOS ATASKAITOJE PRIVALOMI NURODYTI DUOMENYS IR INFORMACIJA

Saugos ataskaitoje turi būti pateikti šie duomenys:

1. Informacija apie pavoingo objekto saugos valdymo sistemą ir organizacinę struktūrą, atitinkanti 2 priede nurodytus reikalavimus.
2. Pavoingo objekto aplinkos apibūdinimas:
 - 2.1. vietovės ir jos aplinkos aprašymas, įskaitant informaciją apie geografinę vietą, meteorologines, geologines, hidrografines ir, jeigu reikia, istorines sąlygas;
 - 2.2. įrenginiai, pavoingo objekto veikla, kuri gali kelti avarijos pavojų;
 - 2.3. zonų, kuriose gali įvykti avarija, aprašymas.
3. Įrenginių aprašymas:
 - 3.1. pavoingo objekto padalinių pagrindinės veiklos ir gamybos produktų, kurie svarbūs saugos, avarių rizikos ar aplinkybių, galinčių sukelti avariją, požiūriu, aprašymas (kartu pateikiamos siūlomos prevencijos priemonės);
 - 3.2. technologinių procesų, ypač jų kontrolės ir valdymo metodų, aprašymas;
 - 3.3. pavoingų medžiagų aprašymas:
 - 3.3.1. pavoingų medžiagų sąrašas, kuriame nurodoma:
 - 3.3.1.1. pavoingų medžiagų cheminis pavadinimas, Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (angl. *Chemical Abstracts Service* (CAS) numeris, pavadinimas pagal Jungtinių Tautų Organizacijos Tarptautinės teorinės ir taikomosios chemijos sąjungos (angl. *International Union of Pure and Applied Chemistry* (IUPAC) nomenklatūrą;
 - 3.3.1.2. esamas ar tikėtinas didžiausias pavoingų medžiagų kiekis;
 - 3.3.2. fizinės, cheminės, toksinės medžiagų savybės, šių medžiagų tiesioginio ir uždelsto pavojaus žmonėms ir aplinkai apibūdinimas, taip pat medžiagų terminio ir (arba) cheminio skilimo metu susidarančių produktų pavojingumas;
 - 3.3.3. fiziniai ir cheminiai reiškiniai įprastomis naudojimo sąlygomis ar numatomi avarijos sąlygomis.
4. Avarių pavojaus identifikavimas ir jų rizikos vertinimo analizė, saugos užtikrinimo priemonės:
 - 4.1. išsamus galimų avarių eigos aprašymas, avarių tikimybė ir sąlygos, kurioms susidarius jos galėtų įvykti, kartu nurodoma visuma įvykių, kurie gali turėti reikšmės tokių avarių kilimui, atsižvelgiant į vidines ir išorines galimų gedimų priežastis;
 - 4.2. nurodytų avarių masto ir padarinių rimtumo vertinimas, įskaitant žemėlapius, vaizdus, kaip atitinkamus atvaizdus tų vietų, kurios gali būti paveiktos įvykus avarijoms pavoinguose objektuose;
 - 4.3. saugos įrenginių techninių parametrų ir įrangos aprašymas, kuriame nurodomi padaliniai, kuriuose reikia įdiegti papildomas saugaus darbų valdymo ir kontrolės sistemas, taip pat priemonių, užtikrinančių pavoingo objekto saugą ne tik atliekant kasdieninį darbą, bet ir paleidžiant ar stabdant tam tikrus įrenginius (taip pat įvykus avarijai), aprašymas.
5. Apsaugos priemonės, kuriomis siekiama lengvinti ir riboti avarijos padarinius:
 - 5.1. apsaugos priemonių ir priemonių avarijai išvengti ir jos padariniams sušvelninti, įmonėje turimos įrangos, skirtos avarių padariniams riboti, aprašymas;
 - 5.2. pavojaus skelbimo ir reagavimo į avariją organizavimas;
 - 5.3. avarijos padariniams šalinti skirtų išteklių, turimų pavojingame objekte ir už pavoingo objekto ribų, aprašymas;
 - 5.4. įstaigų, įmonių, organizacijų, kitų juridinių ir fizinių asmenų, dalyvavusių rengiant saugos ataskaitą, sąrašas.

AVARIJŲ PREVENCIJOS PLANUOSE IR SAUGOS ATASKAITOSE PRIVALOMA NURODYTI INFORMACIJA

Siekiant užtikrinti tinkamą veiklos vykdytojo avarijų prevencijos plano ir saugos ataskaitų parengimą, laikomasi šių minėtų dokumentų rengimo reikalavimų:

1. Turi būti nurodyti veiklos vykdytojo numatyti avarijų pavojaus kontrolės bendrieji tikslai ir veiklos principai.

2. Į saugos valdymo sistemą turi būti įtraukta dalis bendrosios valdymo sistemos, įskaitant organizacinę struktūrą, atsakomybę, įprastą praktiką, procesus ir išteklius, kurie lemia ir padeda užtikrinti avarijų prevenciją.

3. Rengiamuose dokumentuose nurodoma:

3.1. pavojingame objekte dirbančių darbuotojų, dalyvaujančių identifikuojant galimų avarijų pavojų ir vertinant riziką, valdant ir vykdant avarijų prevenciją, lokalizavimą ir likvidavimą, pareigos ir atsakomybę, jų mokymo poreikis ir mokymo organizavimas, darbuotojų ir ilgalaikių rangovų darbuotojų, dirbančių objekte, dalyvavimas užtikrinant avarijų prevenciją;

3.2. procedūros, kuriomis identifikuojami ir įvertinami pavojai, kylantys dėl įprastos ir neįprastos veiklos, jų tikimybė ir mastas;

3.3. saugios veiklos, einamųjų remontų, įmonės, procesų, įrangos priežiūros ir laikinojo stabdymo tvarka ir taisyklės, jų taikymas;

3.4. pokyčių pavojingame objekte planavimo ar naujų įrenginių projektavimo procedūros ir jų atlikimas;

3.5. procedūros, skirtos galimiems pavojams identifikuoti sistetine analize, reagavimo į šiuos pavojus planams rengti, bandyti ir prireikus tikslinti, taip pat darbuotojų ir subrangovų darbuotojų mokymui rengti;

3.6. atliekamos avarijų prevencijos ir saugos valdymo sistemos veikimo nuolatinio vertinimo ir trūkumų šalinimo procedūros, įskaitant informaciją apie tai, kas, kaip ir kam turi pranešti apie įvykusias avarijas ar susidariusias avarines situacijas, ypač tokias, kurios įvyko (galėjo įvykti) dėl nepakankamų prevencijos priemonių, kaip jos tiriamos ir kokių priemonių imamasi siekiant jų išvengti ateityje;

3.7. procedūros, skirtos avarijų prevencijos planui, saugos valdymo sistemos veikimo tinkamumui ir efektyvumui periodiškai ir sistemingai vertinti, dokumentai, patvirtinantys veiklos vykdytojo vadovybės vykdomos avarijų prevencijos rezultatus ir saugos valdymo sistemos atnaujinimą.

AVARINIUOSE PLANUOSE PRIVALOMI NURODYTI DUOMENYS IR INFORMACIJA

Pavojingų objektų avariniuose planuose turi būti nurodyta:

1. Vidaus avariniuose planuose:

1.1. pavardės ir pareigos asmenų, įgaliotų paskelbti avarinę padėtį, pavardė ir pareigos asmens, vadovaujančio avarijos padarinių žmonėms ir aplinkai ribojimui ir jį koordinuojančio;

1.2. pavardė ir pareigos asmens, atsakingo už ryšius su savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracija, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracija (-omis), taip pat apskrities (-čių) viršininku (-ais), atsakingais už išorės avarinio plano rengimą;

1.3. kai įmanoma, sąlygos ir įvykiai, galintys turėti įtakos avarijoms, veiksmų, reikalingų tokioms sąlygoms ir įvykiams kontroliuoti, jų padariniams apriboti, aprašymas, kuriame taip pat nurodoma saugos įranga ir turimi ištekliai;

1.4. kaip pasirengta riboti žmonėms kylantį pavojų, kas ir kaip skelbia įspėjimą apie pavojų ir kaip žmonės turėtų elgtis išgirdę tokį įspėjimą, kaip jie bus evakuojami;

1.5. kaip pasirengta kuo greičiau apie įvykį pranešti kompetentingai institucijai, numatomoms pasitelkti specialiosioms tarnyboms, savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, administracijai, o jeigu pavojingo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) administracijai (-oms), taip pat apskrities (-čių) viršininkui (-ams), kokia informacija turėtų būti pirminiame įspėjime, kaip bus informacija tikslinama;

1.6. kaip pasirengta mokyti darbuotojus atlikti jiems priskirtas užduotis ir kaip prireikus koordinuoti veiklą su numatomomis pasitelkti specialiosiomis tarnybomis;

1.7. kaip pasirengta teikti pagalbą likviduojant avariją ir šalinant jos padarinius už pavojingo objekto teritorijos ribų;

1.8. kaip pasirengta teikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiesiems.

2. Išorės avariniuose planuose:

2.1. pavardės ir pareigos asmenų, įgaliotų paskelbti avarinę padėtį, pavardės ir pareigos asmenų, įgaliotų vadovauti veiksams už pavojingo objekto teritorijos ribų ir juos koordinuoti;

2.2. kaip pasirengta gauti skubų pranešimą apie įvykį ir kokia turėtų būti pavojaus skelbimo ir atšaukimo tvarka;

2.3. kaip pasirengta koordinuoti išteklius, būtinus išorės avariniams planams įgyvendinti;

2.4. kaip pasirengta teikti pagalbą likviduojant avariją ir šalinant avarijos padarinius objekto teritorijoje;

2.5. kaip pasirengta vykdyti avarių likvidavimo ir padarinių šalinimo veiksmus už pavojingo objekto teritorijos ribų;

2.6. kaip pasirengta teikti visuomenei konkrečią informaciją apie įvykį ir kaip ji turėtų elgtis;

2.7. kaip pasirengta teikti informaciją kitų valstybių narių avarinėms tarnyboms apie dideles avarijas, kurių padariniai gali peržengti valstybių sienas.

VISUOMENEI PRIVALOMA PATEIKTI INFORMACIJA

Informacijoje, kuri pateikiama visuomenei:

1. Nurodoma veiklos vykdytojo (vardas, pavardė) ir pavojingo objekto pavadinimas ir adresas.
 2. Nurodomos asmens, suteikiančio informaciją, pareigos.
 3. Patvirtinama, kad pavojingame objekte laikomasi šių nuostatų ir pagal šių nuostatų reikalavimus pateikti pranešimas ir (ar) saugos ataskaita.
 4. Išsamiai paaiškinama apie pavojingame objekte vykdomą veiklą ar veiklos rūšis.
 5. Pateikiami pavojingame objekte esamų pavojingų medžiagų ir preparatų, galinčių sukelti avariją, įprastiniai pavadinimai arba apibendrinti klasifikaciniai pavadinimai ir bendra pavojingumo klasė, nurodomos jų pagrindinės pavojingos savybės.
 6. Informuojama apie galimų avarių pavojaus pobūdį ir galimus jų padarinius žmonėms ir aplinkai.
 7. Paaiškinama, kaip įvykus avarijai gyventojai bus išspėjami ir nuolatos informuojami.
 8. Paaiškinama, ką gyventojai turi daryti ir kaip elgtis įvykus avarijai.
 9. Patvirtinama, kad veiklos vykdytojas, siekdamas susidoroti su avarijomis ir sušvelninti jų padarinius, tinkamai pasirengęs pavojingame objekte, ypač palaikyti ryšius su specialiosiomis tarnybomis.
 10. Pateikiama nuoroda į išorės avarinį planą (kuriame turėtų būti patariama per avariją laikytis avarinių tarnybų nurodymų ir reikalavimų).
 11. Išsamiai paaiškinama, kur teikiama smulkesnė informacija.
-

KRITERIJAI, KURIUOS PASIEKUS APIE AVARIJĄ PRANEŠAMA EUROPOS KOMISIJAI

Kompetentinga institucija pateikia Europos Komisijai informaciją, kai avarijos mastas ar padariniai atitinka bent vieną šių kriterijų:

1. Visi gaisrai, sproginiai, atsitiktinis pavojingų medžiagų išsiveržimas susiję su pavojingų medžiagų kiekiu, prilygstančiu 5 procentams nustatyto II lygio ar jį viršijančiu.
2. Avarija tiesiogiai susijusi su pavojinga medžiaga ir sukeliamas vienas iš šių padarinių:
 - 2.1. žmogaus mirtis;
 - 2.2. pavojingame objekte sužeidžiami 6 žmonės, kurie hospitalizuojami bent 24 valandoms;
 - 2.3. vienas žmogus už pavojingo objekto ribų hospitalizuojamas bent 24 valandoms;
 - 2.4. avarija apgadina ar padaro nebenaudojamus gyvenamuosius pastatus už pavojingo objekto ribų;
 - 2.5. žmonės evakuojami ir izoliuojami daugiau kaip 2 valandoms (arba asmenų ir valandų skaičiaus sandauga lygi 500 arba didesnė);
 - 2.6. geriamojo vandens, elektros, dujų ir telefono ryšio paslaugos nutraukiamos daugiau kaip 2 valandoms (arba asmenų ir valandų skaičiaus sandauga lygi 1000 arba didesnė).
3. Padaryta tiesioginė žymi ir ilgalaikė žala aplinkai:
 - 3.1. 0,5 hektaro ar daugiau Lietuvos Respublikos įstatymų saugomų teritorijų;
 - 3.2. 10 hektarų ar daugiau kitų žemės plotų (įskaitant žemės ūkio paskirties žemę);
 - 3.3. 10 kilometrų ar daugiau upės ar kanalo;
 - 3.4. 1 hektarui ar daugiau ežero ar tvenkinio;
 - 3.5. 2 hektarams ar daugiau upės deltos;
 - 3.6. 2 hektarams ar daugiau jūros pakrantės ar atviros jūros;
 - 3.7. 1 hektarui ar daugiau požeminio vandens ar požeminio vandeningo sluoksnio.
4. Padaryta žymi žala turtui:
 - 4.1. žala, padaryta turtui pavojingame objekte, prilygsta 2 mln. eurų arba šią sumą viršija;
 - 4.2. žala, padaryta turtui už pavojingo objekto ribų, prilygsta 0,5 mln. eurų arba šią sumą viršija.
5. Visos avarijos tiesiogiai susijusios su pavojingomis medžiagomis, dėl kurių avarijos padariniai gali išplisti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.
6. Kitos avarijos ir susidariusios avarinės situacijos, kurios, kompetentingos institucijos nuomone, techniniu požiūriu ypač svarbios avarių prevencijai, jų padarinių ribojimui ir neatitinka čia pateiktų kiekybinių kriterijų.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. [1182](#), 2005-10-29, Žin., 2005, Nr. 131-4731 (2005-11-05), i. k. 1051100NUTA00001182
Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 966 "Dėl Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. [913](#), 2008-09-10, Žin., 2008, Nr. 109-4159 (2008-09-23), i. k. 1081100NUTA00000913
Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 966 "Dėl Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

